

אור הנר

עורך נריה אטון

ז' אייר תשפ"ג

כניסת שבת: 19:00
 יציאת שבת: 19:52
 רבינו תם: 20:42

הזמנים לפי אופק באר שבע

פרקי אבות
 פרק ג'

פדיונות אחרי מות קדושים

דבר העורך

”ואהבת לרעך כמוך אני ה'”

שהורגלנו. לעומתה ענה הבעל הרי שילמתי על השטריימל הזה אלפיים דולר, סכום אגדי והחלו להתווכח... וכל 'שלום הבית' נתערער... כשזו בוכה על כך והוא מאשים וכו'... בצר לו פנה האברך לביתו של הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל שפך את אשר בלבבו ובקש עצה הגונה כדת מה לעשות, אמר לו הגאון רבי שלמה זלמן, וכי בעבור אלפיים דולר תשבור את שלום הבית ותשלח את השכינה השרויה במעונך?, הרי ידעת גם ידעת כי את כל מצבך הרוחני הינך חב לאשת החיל שהעמידה אותך על ב' רגליך, וכי בעבור שטריימל אחד תקלקל ותשבר את כל טובתך?!... אמר לו האברך ומה אעשה עם הפסד ממון גדול כל כך, ניגש הגאון רבי שלמה זלמן לארוננו הוציא משם סך אלפיים דולר נתן לאברך ואמר לו: "התסכים למכור לי את ה'שטריימל' המדובר, כי השטריימל שלי כבר עבר עליו הכלח ואינו מתאים ללבשו בשבת ומועד זולתי בפורים אחרי הצהריים". האברך מכר בשמחה רבה לרבי שלמה זלמן בעד הסכום האמור. גם אין צריך לומר שהגאון רבי שלמה זלמן לא מדד את השטריימל אם הוא כפי מידת ראשו... וכך חזר השלום בינו ובין אשתו.

ביום שישי לפנות ערב, לבש הגאון רבי שלמה זלמן את ה'שטריימל' החדש ברוב שמחה וצהלה וילך לביהכנ"ס לתפילת ליל שבת, אך מידת השטריימל הייתה גדולה חמש מידות ממידת ראשו של ר' שלמה זלמן, ובכל כמה רגעים הוכרח לתפסו מצד אחר שלא יפול מעל ראשו. כשהגיע הגאון רבי שלמה זלמן לביתו שאלוהו, אף אם רצה הרב להשכין שלום בבית האברך ולהוציא על כך ממון הרבה - מדוע יעשה מעצמו צחוק וליצנות ללבוש כובע הגדול ממידת ראשו חמש מידות... ענה הגאון רבי שלמה זלמן בשמחה, **שטריימל כזה שגרם והביא שלום בבית יהודי הייתי לובש גם באמצע השבוע, ולא עוד אלא שהייתי רוצה להיקבר עמו יחדיו, כי גדול הבאת שלום בבית יהודי לאין ערוך עד בלי די.**

ולנו יאמר: "אפילו שלא הגענו למדרגה גבוהה כזו לעשות צחוק מירב מאמצים בכדי להציל 'שלום בית' של אחרים, על כל פנים זאת מוטל עלינו לעשות את מירב המאמצים עבור השלום בית שלנו... בין עם האישה ובין עם שאר בני הבית. יה"ר שנוכה לאהוב אחד את השני אהבה גמורה, ונוכה לביאת משיח צדקנו ב"ב אמן, שבת שלום ומבורך.

התנא רבי עקיבא אמר על פסוק זה שהוא כלל גדול בתורה (ירושלמי נדרים ט ד).

וכתב הגאון הקדוש רבי חיים ויטאל ז"ע (שער הקדושה ח"א פ"ב) לכן לא נכתב עניין המידות הטובות והרעות בתורה הקדושה, כי המידות הם ההכנה לתורה, שיוכל האדם לקיים המצוות. וכך אמרו (תנדב"א רבה א א) דרך ארץ קדמה לתורה.

לכן יזהר אדם במידותיו עד מאוד, ובפרט בימים הללו, ימי הספירה שעיקר עבודתם בתיקון המידות, שכבר ידוע הסיפור שמספרת הגמרא יבמות (סב.): שנים עשר אלף זוגות של תלמידים היו לרבי עקיבא, מהעיר גבת ועד לאנטיפרס. וכולם מתו בתקופה אחת - מפני שלא נהגו כבוד זה בזה.

אך עלינו לדעת כי אפילו שציוותה אותנו התורה הקדושה "ואהבת לרעך כמוך" - שתהא אהבתנו לכל יחיד ויחיד מבני ישראל כאהבת איש את עצמו. מכל מקום על האדם לזהר יותר ויותר בביתו פנימה, להתנהג ולהנהיג מידות טובות לאשתו ובני ביתו.

ראיתי בבאר הפרשה סיפור מיוחד, על החשיבות של מעלת שלום בית: מעשה שהיה לפני כשלושים שנה בירושלים, בחור חסידי ממשפחה חסידית, התחבר לחברים רעים והם השפיעו עליו לרעה, בד בבד הוריד הלה את כל מלבושיו שלבש כמסורת

אבותיו... אף את ה'שטריימל' שהיה חובש לראשו בכל שבת (כמנהג ירושלים שאף הבחורים חובשים שטריימל) הוריד. משפחתו וחבריו הצטערו לראות איך שירד והתקלקל. חלפו השנים, והגיעה עונת השידוכין, הבחור הבין בעצמו כי באופן כזה לא יבחר כ'חתן' ל"ע, על כן החל שב לאיטו לכור מחצבתו ושב ללבוש את מלבושי אבותיו, לבד מהשטריימל... גם לאחר שאירס אשה ולקחה בבניין בית נאמן בישראל לא חזר ללבוש את השטריימל. והנה מכיוון שנישא ב"ה והצליח בשלום ביתו עזב לאט לאט את חבריו הרעים ודבק בחברים טובים... וממילא חזר ועלה על דרך הישר והטוב, וחזר ללבוש את כל הבגדים החסידיים שנהגו בני משפחתו ללבוש לבד מהשטריימל שלא עלה על ראשו כלל וכלל. ביום מן הימים קנה שטריימל בעד אלפיים דולר ושב אל ביתו כשה'אוצר' בידו, אך אשתו נדהמה ולא שמחה כלל ב'אוצר' זה, באומרה כבר הורגלתי לראותך מבלי השטריימל ולא רציתי שתשנה עכשיו ממה

פרפראות לתורה

פניני הברכה איש חי

כמה אוצרות וחדרים בכל פסוק ופסוק והכל עשה בחכמה, ואח"כ מסר להם תורה שבעל פה - שהיא הקבלה והמסורת הרחבה מיני ים, יצוה להם להתבונן ביגיעה רבה, למצוא מקום בתורה שבכתב אשר יכול לשום בו כל דבר ודבר מתורה שבעל פה כראוי לו, באופן שכל החדרים והאוצרות שתיקן ועשה בתורה שבכתב, צריך שימלאום מדברי תורה שבעל פה.

לכן תורה שבכתב נקראת כלי חמדה, שהיא כמו כלים אשר ימלאום אבנים טובות ומרגליות וסגולת מלכים, ותורה שבעל פה היא נקראת חיבה יתירה, כי דבריה הן אשר יקרים מפנינים וסגולת מלכים, והוא שאמר חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה. היא תורה שבכתב, ואם תאמר והלא גם אמות העולם העתיקות כל תורה שבכתב, והיא כתובה אצלם כמו שכתובה אצלנו, לזה אמר "חיבה יתירה נודעת להם", פירוש חיבה יתירה - היא תורה שבעל פה לא נודעה אלא לישראל.

"חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה, חיבה יתירה נודעת להם שניתן להם כלי חמדה שבו נברא העולם".

תב הברכה איש חי, נראה לי בסיעתא דשמיא להסביר: ידוע שהתורה שבכתב משולה לארגו נאה ומפואר שיש בו חדרים וחדרי חדרים למאות ולאלפים, חלוקים זה מזה במידתם באורכם ברוחבם ובקומתם, שכל אחד ואחד מהם עשוי בחכמה נפלאה, ומתוקן לתשמיש פרטי לכמה מיני טבעות ושירים ונומים של אבנים טובות ומרגליות, ולכמה מיני דברים סגולת מלכים, כל דבר כפי מדתו ושעורו ויקרת ערכו. המלך נתן לבנו יחידו את הארגו המופלא הזה, להתבונן בו שיידע איזה תשמיש ראוי להשתמש בכל חדר. ועוד מסר לו כמה מיני תכשיטים שעשויים ומתוקנים באבנים טובות ומרגליות, שיתבונן מדעתו להניח כל מין ומין בחדר ואוצר הראוי לו. והנמשל הוא, ה' יתברך נתן לנו תורה שבכתב תחילה לעמו ישראל, ועשה בה

"וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן..."
 על חטאם של "שני בני אהרן" שנינו במסכת סנהדרין (נ"ב.): "היו משה ואהרן מהלכים בדרך, ונדב ואביהוא מהלכים אחריהם, וכל ישראל אחריהם. אמר לו נדב לאביהוא: אימתי ימותו שני זקנים הללו, ואני ואתה ננהיג את הדור? אמר להם הקדוש ברוך הוא: נראה מי קובר את מי?".
 על מדרש ציורי זה יש מקום לשאול אם חטא נדב, בהשמעת דברי בלע על משה ואהרן, מה חטא כאן אביהוא? מכאן נמצינו למדים, שהשומע דבר מגונה על הזולת ואינו מוחה על כך, מעלים עליו כאילו אמר את הדברים הפסולים ומענישים אותו בכל חומרת הדין. בכך ניתנת אזהרה נמרצת לכל אדם, שלא זו בלבד שאין להשמיע לשון הרע ודברי רכילות, אלא אסור גם לשמוע דברים מגונים על הזולת ולהחריש. ועל כך כבר אמרו חכמים: "שתיקה כהודאה דמיא" (יבמות פ"ז:).
"קדושים תהיו"
 אמר הרה"ק מקאצק זיע"א שפרשת קדושים מתחילה ושש, כמנין אותיות שם הוי"ה. הוא ב"קדושים תהיו" ומסתיימת ב"דמיהם במ". אפילו אם יצטרכו לקיים בנפשם "דמיהם במ" בהקזת דם למען שמירת הקדושה, עדיין יעמדו היטב על משמרתם וישארו "קדושים תהיו".
 ולכאורה צריך ביאור שהיה לו להפך את המשפט תחילה לכתוב...

"ואהבת לרעך כמוך אני ה'"
 החכם והמקובל רבי חיים ויטאל העיר על פסוק זה: צאו וראו מה גדול כוח אהבת הבריות! בשעה ששני בני אדם רוחשים אהבה כנה ואמינות זה לזה, הקב"ה משרה "שכינתו ביניהם. ורמז לדבר: "אהבה" - בגמטריא שלוש עשרה, וכאשר קיימת אהבה הדדית בין שנים, הרי היא אהבה כפולה שמנינה עשרים ושש, כמנין אותיות שם הוי"ה. הוא שנאמר כאן: "ואהבת לרעך כמוך אני ה'" - כשתגיע למדרגה של אהבת הזולת בלא פניות וסטיות, תעורר גם בחברך אהבה שלמה כלפיך, והתוצאה מאהבה כפולה זו תהא: "אני ה'" - הקב"ה ישרה ולכאורה צריך ביאור שהיה לו להפך את המשפט תחילה לכתוב...

אור החיים על הפרשה

"לא תעשק את רעך ולא תגזול לא תלין פעלת שכיר אתך עד בקר"

ובסיום הפסוק נאמר "לא תלין פעולת שכיר אתך עד בוקר" לומר שלא רק גזילת ממון אסורה, אלא אפילו לעכב ממון שכיר אסור. שואל אור החיים הקדוש שאלה נוספת: מדוע נקטה התורה לשון 'לא תעשק את רעך', שהרי משמע מלשון זה שאסור לגזול דווקא את החבר, והרי אסור לגזול אף אדם מישראל.
 ותירץ: שהפסוק נתכוון לשלול את טענת הגזולן שיאמר: 'אותו אדם שאני גוזל ממנו הוא חברי', ומשום כך יתן יד בממונו. ויאמר 'חברי ימחול לי, ולא יחפוץ להעניש אותי, ואם כן אני לא נחשב גזול'.
 לכן אמרה התורה לא תעשוק את רעך אפילו מי שאתה חושב שימחול לך, אסור לך לגזול ממנו.

"לא תעשק את רעך ולא תגזול לא תלין פעלת שכיר אתך עד בקר"
גניבה - גנב שגונב ללא ידיעת בעל החפץ. גזול - שגזול ממון חברו בידיעה, כגון שנטל ממנו בכח. עושק - מונע מאדם ממון האמור להגיע לו ממנו.
 שואל אור החיים הקדוש: מדוע נצרכה אזהרה זו על עושק וגזול, הרי כבר נצטיינו לעיל "לא תגנובו", ויכולנו ללמוד מדין זה גם עושק וגזילה.
 ותירץ אור החיים הקדוש: שהתורה הזהירה שוב לא תגנובו, לומר שצוה ה' על נטל ממון חברו שלא בידיעתו, שלא יאמר אדם שלא הקפידה התורה אלא בדרך גניבה, אבל גזילה ועושק שהאדם יודע שעושקים אותו וגוזלים אותו בהם אין אזהרה.
 לכן חזרה התורה לצוות גם על נטל ממון

ינית בת רחל
 דבורה בת
 אביגיל
 ת.נ.צ.ב.ה

ארלט חנה
 בת פריחה
 ת.נ.צ.ב.ה

זוד (עמרם)
 בר עיישה
 ת.נ.צ.ב.ה

לאה בת סוליקה
 רביבו ז"ל (ה"ד)
 ת.נ.צ.ב.ה

מז"ד
 רבי אלעזר אבוחצירא
 בן שמחה
 רבי עובדיה יוסף
 בן ג'ורג'יה
 רבי יודם מיכאל אברג'ל
 בן דינה
 ת.נ.צ.ב.ה

מנהגי ימי ספירת העומר

דיון משפחתי עם הרב יצחק זלברשטיין

א. מספרת הגמרא (יבמות סב:) שבפרק הזמן מחג פסח ועד ל"ד לעומר, מתו באסכרה עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא, ונשאר העולם שמם, ללא תורה. עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם, והם רבי מאיר ורבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי שמעון, ורבי אלעזר, והם הם שהעמידו את התורה מאותו הדור והלאה.

ב. נהגו העם להתאבל על תלמידי רבי עקיבא שמתו, ולהמנע משמחה. ונהגו שלא לשאת אישה בפרק זמן זה. ומכיוון שפסקו למות בפרוס עצרת, כלומר, חצי חודש, דהיינו חמשה עשר יום קודם חג השבועות, שהוא ל"ד לעומר, מותרים לישא מאותו יום ואילך. וכן המנהג אצל כל הספרדים ועדות המזרח, ואף ביום ל"ד בבוקר מותר. אומנם האשכנזים נוהגים כמו שכתב הרמ"א להתיר לעשות נישואין רק בל"ג בעומר. (והמיקל גם בליל ל"ג לעומר יש לו על מה שיסמוך).

ג. ישנם דעות, שאין מתירים לערוך נישואין אחרי ל"ד בעומר, מכל מקום המנהג אצל הספרדים בארץ ישראל אינו כן, ומותרים בנישואין מיום ל"ד לעומר והלאה, כדעת מרן שקבלנו הוראותיו.

ד. בשעת הדחק אפשר לעשות הנישואין בל"ג לעומר בערב, אחר צאת הכוכבים של ליל ל"ד, שבוזה יש לומר מקצת היום ככולו, גם בלילה. ומיום זה מותר להם לערוך

נישואין בכל יום ויום, וכל עדה תחזיק במנהגיה.

ה. אם החתן ספרדי והכלה מבנות אשכנז, או להיפך, הולכים בזה אחר העדה של החתן, בין להקל ובין להחמיר. שהכל תלוי בחתן שהוא מחוייב בפריה ורביה, ובו תלוי עיקר השמחה, ואין הדבר תלוי בכלה.

ו. מותר להחזיר גרושתו מן הנישואין בימי העומר.

ז. נכון להחמיר בימי הספירה שלא לשמוע שירים המלווים עם כלי נגינה, או שמיעת כלי שיר מטייפ. אומנם שירה בפה ללא כלי זמר מותר לשמוע.

ח. בשמחת מצוה כגון מילה (אפילו שלא בזמנה), או פדיון הבן (אפילו שלא בזמנו), או סיום מסכתא, או בר מצוה (ששלמו לו "ג שנה ביום זה), מותר לשמוע שירי קודש המלווים בכלי נגינה, שכל שהיא שמחת מצוה יש להקל בדבר. ולכן מותר להשתתף בתהלוכה ללוות הכנסת ספר תורה בימי הספירה, עם כלי זמר.

ט. פשט המנהג בכל ספרד שלא להסתפר בימי הספירה עד יום ל"ד לעומר בבוקר, ואינם מסתפרים ביום ל"ג בעומר כמנהג האשכנזים, אלא בל"ד לעומר בבוקר. ולאחר מכן מותר להסתפר בכל עת שירצה.

י. החרדים לדבר ה' נוהרים גם לגבי גילוח הזקן, שלא לגלח בימי העומר. (ילקוט יוסף)

"לא תליו פעלת שכיר" (ויקרא י"ט, ג')
 מעשה ביהודי שעצר מונית בירושלים, ובקש מהנהג: "לפתח תקנה בבקשה".
 הנהג פתח בנסיעה, וכעבר רגעיים ספורים, הנוסע, שהיה עף מאד, שקע בשנה עמקה.
 חלפה שעה, והמונית מגיעה לעיר פתח תקנה, וכעת פונה הנהג אל הנוסע ושואל בקול גבוה: "לאיזה רחוב בפתח תקנה אתה צריך?"
 הנוסע החל לפקוח את עיניו, שפשוף אותו היטב, ונזעק: "איפה אנחנו?..."
 "בפתח תקנה", השיב הנהג.
 הנהג הנוסע: "התכונתי לרחוב פתח תקנה שבשכונת רוממה בירושלים... הרחוב נמצא במרחק של עשר דקות נסיעה מהמקום בו עליתי!... פעת - ממשיך הנוסע - תצטרך להחזיר אותי לירושלים, לרחוב פתח תקנה, ואשלם לך מחיר של נסיעה בת עשר דקות!"
 "אני מצטער מאד" - השיבו הנהג - "אך אתה הוא האשם, מדוע לא צינת שפונתך לרחוב פתח תקנה?!"
 עכשיו תצטרך לשלם את מלוא דמי הנסיעה לעיר פתח תקנה, ואם תרצה לחזור לירושלים, תצטרך לשלם גם על כך!..."
עם מי הדין?
תשובה:
 קצת טענה כלפי הנוסע - מדוע

אמרת "פתח תקנה" סתם, באפן שהיה מקום להבין מדברך שפונתך היא לעיר פתח תקנה? הנה לך לפרט ולומר: "קח אותי לרחוב פתח תקנה"; בפרט פשאתה עף ועומד לשקע בשנה!
 בהקשר לזה ספר לי גיסי הגאון רבי חיים קנבסקי שליט"א, שבבחרותו חזר פעם משיבת פתח תקנה לבני ברק, ונרדם באוטובוס. כשהתעורר, מצא את עצמו בתל אביב...
 ובא לשאול את דודו, מן החזון איש זצ"ל, האם הוא חייב לשלם את תוספת המחיר מבני ברק לתל אביב (כפי שהיה מקבל בזמן ההוא, שעל תוספת נסיעה זו יש להוסיף במחיר). השיב החזון איש: משום שאתה נרדמת, חברת האוטובוסים לא צריכה להפסיד...
 אולם, גם כלפי הנהג קצת תלינה, שכן בנסיעות בין-עירוניות פה ארפות, הנהג הוא לסכם מראש אודות המחיר, ולכן, גם אם הנוסע אמר רק פתח תקנה ושק, הנה לו לנהג לברר את פרטי הנסיעה.
 ולכן, ראוי לטעון להתפטר, וישלם הנוסע לנהג מחצית מדמי הנסיעה עד לעיר פתח תקנה. ובנוגע לנסיעה חוזר לירושלים, זו היא "פרשה חדשה", דהיינו, פעת הנוסע יכול לשוב לירושלים באוטובוס, ואם ירצה לחזור במונית, ישלם לנהג את דמי הנסיעה, במחיר שסכמו ביניהם.
לסכום: יש לפטר בין הנוסע לנהג באפן שישלם הנוסע לנהג חצי מסכום הנסיעה לעיר פתח תקנה.

לדפואה שלומיה

ברוך חי בן לאה
רחל בת שרה
מידה בת רחל

לדפואה שלומיה

נפתלי בן נעמה
ציונה בת נעמה
ימנה בת חנינה

לדפואה שלומיה

אליה אבנר בן
רבקה
לישי בת אוד
מזל

לדפואה שלומיה

מדי מדים
בת רחל
תנצבה

לדפואה שלומיה

נגיה
בת סרה
תנצבה

סיפורי צדיקים

מצוה מדאורייתא

בברית.

בסוף ימיו הגיע הגאון רבי יחזקאל סרנא זיע"א ראש ישיבת חברון במוצאי שבת לתפילת ערבית. בגלל גילו ומצב בריאותו הגרוע היה הדבר כרוך במאמץ רב מצידו. אבל הרב הלך אט אט וטיפס לאיטו במדרגות אל ההיכל. באמצע הדרך הבין שהתפילה עומדת להסתיים. מלוי ביקשו שישבו לביתו, כיון שטרחה רבה היתה כרוכה בטיפוס שאר המדרגות וכבר אין צורך בכך, אך הרב אמר: "אמנם התפילה עומדת להסתיים, אבל תפילה בציבור היא מדרבנן, ואילו הברכה שהרב מברך את בני הישיבה בברכת "שבוע טוב" היא מצוה מדאורייתא של "ואהבת לרעך כמוך" ... (מרוה לצמא)

הוא לומד הרבה יותר טוב...

באחד הימים הוכנס בשעה טובה אחד מנכדיו של מרן רבי חיים קניבסקי זיע"א בבריתו של אברהם אבינו.

הסנדק היה הסבא-רבא, מרן פוסק הדור רבי יוסף שלום אלישיב זיע"א. רבי חיים קניבסקי זצ"ל, עקב חולשתו, לא נסע בשנים האחרונות לבריתות מחוץ לעיר ולפיכך פשוט היה שהסבא לא ישתתף

בני המשפחה ביקשו שלפחות הסבתא, הרבנית קניבסקי ע"ה, תכבד את האירוע השמח בהשתתפותה. הרבנית אמרה שכמובן שעליה להתייעץ עם סבא האם לנסוע לברית, ואחד מנכדיה נכנס איתה לחדרו של הרב קניבסקי. הרבנית סיפרה לבעלה הדגול על הברית ועל כך שהיא רוצה לנסוע להשתתף בשמחה. מרן זיע"א, למרבה תמייתהו של הנכד, הציע שלא לנסוע. הרבנית הפצירה בו, והרב ניסה לשכנעה במאור פניו שלא, שאולי לא כדאי שתיסע.

"אחזור עד השעה עשר בבוקר, בעזרת השם", הציעה הרבנית לשר התורה זיע"א. רבי חיים ענה לה במאור פנים: "נו טוב, תחזרי עד עשר, תסעי לחיים ולשלום..."

הרבנית נכדה יצאו מהחדר. והנכד, עדיין בהלם מהדו שיח שבין סבא לסבתא, לא התאפק ושאל: "סבתא, את אשה מבוגרת, מדוע את צריכה להתייעץ עם סבא אם לנסוע לברית של הנכד שלך? ומה פתאום סבא מעדיף שלא תסע?" סבתא, הרבנית קניבסקי ע"ה, השיבה לו בפשטות: "סבא אומר שכשאני נמצאת בבית, הוא לומד הרבה יותר טוב."

צדיקים במיתתם קדוים חיים

רבי יצחק אלפסי הרי"ף

הרי"ף נולד בעיר קלעת חמאד באלג'יר. הוא למד בישיבת קירואן שבתוניסיה. הוא חי בתפר שבין תקופת הגאונים לתקופת הראשונים. וחתם את תקופת הגאונים, לכן יש המכנים אותו "גאון", כיוון שלא היסס לחלוק על הגאונים. יש הסבורים כי עבר לעיר פאס שבמרוקו ושעל שמה קיבל את הכינוי אלפסי. אחרים סבורים שיש לתת אמון בדברי אברהם אבן דאוד, שאינו מזכיר את העיר פאס בתולדות הרי"ף, ולכן לדעתם אין משמעות השם היא שמוצא משפחתו מפאס. לצד הרמב"ם והרא"ש, הרי"ף הוא אחד משלשת עמודי ההוראה שעליהם השתית ר' יוסף קארו את פסיקתו בשולחן ערוך, המהווה את אחד היסודות החשובים בהלכה מאז שנכתב.

הרי"ף נפטר ב' באייר ד'תתס"ג והוא בן 90. לאחר פטירתו נכתבו עליו קינות על ידי המשוררים רבי משה אבן עזרא ורבי יהודה הלוי, שכפי הנראה היה תלמידו. **א"ה ביום רביעי י' אייר יום הילולתו זיע"א.**

שידוך משמים

פעם ישב הרש"ש ולמד בספרו של הרי"ף. מרוב ריכוז הוא כמעט ולא שמ לב לדפיקה בדלת, ורק כשחיים החייט הציץ פנימה הרב הרים את ראשו מלימודו. שנתת לי מקופת הצדקה של העיר? אמר חיים. הרש"ש תמיד היה מקפיד לרשום מיד כל חוב שהוחזר, אך הפעם היה טרוד מאוד בדברי הרי"ף.

'תודה לך. הנח את הכסף כאן, וארשום את הדבר אחרי שאסיים את הסוגייה הזאת' אמר הרש"ש, וחיים הניח את הכסף על השולחן, ויצא בשקט מהחדר כדי לא להפריע לרב. הרב לקח את הכסף, דחף אותו בין דפי הרי"ף, והמשיך ללמוד. אך מרוב ריכוז בדברי התורה, כשסיים ללמוד, שכח מהתשלום לגמרי ופנה לדרכו בלי לרשום בספר החשבונות שהחוב הוחזר. לאחר תקופה, שמ הרב לב שליח חובו של

חיים החייט אין עדיין סימון. הוא הזמין אליו את חיים, ושאל אותו מדוע הוא מאחר בתשלום החוב. 'אבל הרב, כבר שילמתי!' התפלא חיים. 'הרב לא זוכר?'

לא, הרב לא זכר... כנראה שהיה שקוע כל כך בלימודו, שכל דבר אחר נשכח ממנו! 'אני תמיד מוחק את החוב' אמר הרש"ש. 'אם אינך מוכן לשלם, נלך לבית הדין.' בסופו של דבר, החליט הרש"ש לוותר על החוב, כדי שחיים החייט לא יישבע בבית הדין לשקר... וכך יצאה השמועה בעיר שחיים הוא נוכל, ואנשים הפסיקו לבקר בחנותו. מצבו הלך והחמיר, והוא נהיה עני מרוד. לאחר מספר חדשים, לקח הרש"ש את ספרו של הרי"ף מהמדף, ופתאום נפלו ממנו שטרות... אוי! ברגע שראה הרב את הכסף נזכר מיד במה שהיה. 'אבוי לי!' קרא הרב בצער 'אני מוכרח ללכת ולמצוא את חיים החייט ולבקש את סליחתי! מה עשיתי?!' רץ הרש"ש וחיפש את חיים החייט, וכשמצא אותו, נפל לפניו ארצה. הוא סיפר לו שמצא את הכסף, והתחנן שיסלח לו. אך חיים החייט סירב. 'הרב, בגלל הטעות שלך נהרסו לי החיים!' הוא אמר. 'נהרס שמי הטוב, נהרסו פרנסתי' 'אולי אעבור בין כל בתי הכנסת, ואכריז בפני תושבי העיר שאתה הצודק ואני טעיתי?' הציע הרש"ש. 'גם זה לא יעזור' אמר חיים. 'אתה יודע מה יאמר? יאמרו שהרש"ש הצדיק החליט לטהר את שמי למרות שלא שילמתי באמת את החוב!' חשב הרש"ש לרגע, ואז חיך. 'יש לי רעיון!' אמר 'לי יש בת, ולך יש בן. אם אחת את בתי עם בןך, יבינו כולם שאתה צדיק, שהרי לא הייתי נכנס לקשרי משפחה עם נוכל!'

פניו של חיים אורו. שבנו יזכה לכבוד הגדול להיות חתנו של גאון הדור? כך באמת יחזור אליו שמו הטוב! הסכים חיים למחול לרש"ש בלב שלם על טעותו, וכך נישא בנו של הרש"ש לבתו של חייט פשוט, שהיתה כנראה זיווג משמים... נפלאים דרכי ההשגחה!

לקבלת העלון במייל שלחו הודעה

alonorhaner@gmail.com

לקבלת העלון בוואטסאפ שלחו הודעה

0505069633

ניתן לקבל את העלון באתר "דרשו"

לכרבה זה הצלחה

חיים בן אסתר
הדס פלודה
בת אסתר

לכרבה זה הצלחה

מרים (מידוי)
בת רות
וב"ב

לדפואה שלומה

מזריה
בת אילנה